

elementov ter podatkov za še celovitejšo in poglobljeno zgodovinopisno obravnavo tega velikega slovenjega-riškega rojaka, sicer preprostega, a umnega kmeta, ki se je trajno zapisal tudi v slovensko narodno zgodovino. Pripomogla sta, da ni več pozabljen in da se bodo raziskave o njem nadaljevale. Ob izidu knjige gre velika zahvala tudi domači občini in njenemu županu Petru Škrlecju, ki je prepoznal veličino in pomen Ivana Roškarja, rojaka, ki je ta del Slovenskih goric trajno zaznamoval z narodno-političnim in gospodarsko-kulturnim delovanjem.

Marjan Toš

MUSEOEUROPE

Tekstil, Oblačilna kultura in

moda (Elektronski vir) / *Tekstile,*

The Culture of Clothing and Fashion: the collected volume of the symposium

18.–19. 10. 2019. Glavni urednici:

Nives Cvikl, Maja Hren Brvar.

Prosti dostop: www.museoeurope.si

Izdajatelj: Pokrajinski muzej Maribor / Regional Museum, 2019 (zbirka

Museoeurope; številka: 6), 170. str.

Pokrajinski muzej Maribor je v letu 2019 pripravil že 6. mednarodni simpozij, ki poteka pod generalnim naslovom Museoeurope. Do leta 2019 se je simpozijev udeležilo že 128 udeležencev iz 16. različnih držav. Mekha moč projekta Museoeurope pa ne pokriva samo širši krog evropskih držav, referenti so se odzvali tudi iz Japonske in Turčije. Udeleženci simpozijev prihajajo iz muzejskih vrst, raziskovalnih inštitutov, univerz, ali delujejo kot samostojni raziskovalci, specialisti na svojih področjih.

Projekt Museoeurope je Pokrajinski muzej Maribor zasnoval leta 2012, v času, ko je Maribor prevzel laskavo titulo Evropske prestolnice kulture. Projekt se naslanja na številne evropske direktive, ki izpostavljajo pomen skupne, a raznolike evropske kulturne dediščine. Osnovni cilj projekta je mobilnost muzealij, interpretacija dediščine in izmenjava ter vključevanje mednarodno uveljavljenih raziskovalcev dediščine. V okviru projekta se vsakič pripravi mednarodna razstava in simpozij, pri tem pa se izda še zbornik v angleškem jeziku z mednarodno recenzentsko skupino.

Od leta 2012 je muzej pripravil mednarodne razstave v sodelovanju s 13 različnimi muzeji, med katerimi je treba omeniti Universalmuseum Joanneum iz Gradca, Papeško švicarsko gardo iz Vatikana, Bavarski Narodni muzej iz Münchna, Narodni muzej iz Varšave, Narodni muzej Kmeta iz Bukarešte, Narodni muzej Bosne in Hercegovine, Muzej Sarajevo in Bosanski inštitut in fundacija Adil Zulfikarpašić iz Sarajeva, Spominski muzej in raziskovalno središče Franza Liszta iz Budimpešte, Pokrajinski muzej Burgenland iz Eisenstadta, Muzej hrane – Alimentarium iz mesta Vevey iz Švice, Narodni muzej Slovenije in Mestni muzej Varaždin iz Hrvaške.

V letu 2019 se je muzej s projektom navezal na svojo zbirko oblačilne kulture, ki z vsemi dodatki obsega okoli 10.000 predmetov in je največja tovrstna zbirka na območju Slovenije. K sodelovanju je povabil Gradski muzej

V letu 2019 se je muzej s projektom navezal na svojo zbirko oblačilne kulture, ki z vsemi dodatki obsega okoli 10.000 predmetov in je največja tovrstna zbirka na območju Slovenije. K sodelovanju je povabil Gradski muzej

Varaždin, ki je za te namene posodil damsko ogrinjalo s konca 19. stoletja, umeščeno v takrat odprto razstavo Pokrajinskega muzeja Maribor na temo civilne mode.

Mednarodni simpozij je potekal na temo Tekstil, Oblačilna kultura in moda. Uredništvo zbornika sta prevzeli Nives Cvikel in Maja Hren Brvar. Organizator je na simpozij pritegnil 29 avtorjev iz šestih držav: Francije, Poljske, Avstrije, Hrvaške, Srbije in Slovenije.

Uvodni članek v zborniku je pripravila dr. Anja Hellmuth Kramberger iz Universalmuseum Joanneum iz Avstrije in Filozofske fakultete v Ljubljani in se nanaša na modne vplive v oblačilih in vzorcih tkanin iz prve polovice 1. tisočletja pred našim štetjem na območju Halštata.

Preostali prispevki so v zborniku razvrščeni v štiri tematske sklope, ki so pritegnili različne raziskovalce. V prvem sklopu z naslovom Vloga in pomen oblačilne kulture in mode najdemo prispevek dr. Katarine Nine Simonič s Fakultete za tekstilno tehnologijo v Zagrebu, ki se je razpisala o izrazu Croato v 16. stoletju. Članek predstavlja faze raziskovanja oblačila (croato), ki so ga Hrvati nosili v 16. stoletju. Doc. dr. Živa Zupin iz Naravoslovnotehniške fakultete iz Ljubljane je v članku z naslovom Računalniško podprto vzorčenje tkanin ob historičnem pregledu tkanja izpostavila izdelavo žakardskih tkanin z uporabo sistemov CAD/CAM za tkanje. Tanja Devetak s Fakultete za Design je proučevala slovensko tekstilno industrijo po letu 1945 in odnos politike, kulture in družbe do slovenskih tekstilnih podjetij.

V drugem sklopu z naslovom Tekstilni materiali in tehnologija je skupina

avtorjev pod vodstvom izredne profesorice dr. Helene Gabrijelčič Tomc z Naravoslovno tehnične fakultete v Ljubljani pripravila prispevek na temo študije oblačil na primeru 3D interpretacije Plečnikovega spomenika, posvečenega vojskovodji Janu Žižki. V raziskavi je predstavljena 3D interpretacija historičnih uniform na primeru nerealiziranega spomenika slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. Magistra Petra Krpan s Fakultete za tekstilno tehnologijo v Zagrebu je raziskovala tekstilno revolucijo v modi na primeru tridimenzionalnih objektov Iris van Herpen. Magistra Silva Kreševič Vraz s Fakultete za strojništvo v Mariboru je raziskovala okolju prijazne nanokapsularne volnene tekstilne materiale. Skupina avtorjev pod vodstvom dr. Bojane Vončina z Inštituta za inženirske materiale in oblikovanje v Mariboru je raziskala možnosti krožnega gospodarstva na podlagi recikliranja tekstilnih materialov. Drugi sklop je zaključila raziskovalka iz Poljske dr. Malgorzata Matusiak z Inštituta za arhitekturo tekstilij s Tehniške univerze v Lódžu. Avtorica je raziskovala lastnosti in strukturo krep tkanine.

Tretji sklop je vključeval prispevke, ki so se vezali na tradicijo in obrt. Dr. Peter Mikša s Filozofske fakultete v Ljubljani in dr. Matija Zorn z ZRC SAZU sta se poglobila v oblačila in obutev obiskovalcev gora na Slovenskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja. Dr. Jasenka Lulić Štorić iz Narodnega muzeja v Zadru je obravnavala izdelavo paške čipke in četverokuke. Magistra Sandra Bačić, magistra Kate Prskalo iz Srednje šole za uporabno umetnost in oblikovanje v Zadru in magistra Suzana Škojo iz Srednje šole za likov-

no umetnost iz Splita so se v svojem članku osredotočile na tradicionalne elemente zalistavca v sodobnem oblikovanju nakita. Sklop zaključuje dr. Mateja Habinc s Filozofske fakultete v Ljubljani, ki se je osredotočila na socialistične komisijske trgovine in prodajo rabljenih oblačil.

V četrtem sklopu, ki se je osredotočil na tekstil, oblačilno kulturo in modo v muzejskih postavitvah in pedagoških programih, se je kustodinja Maja Hren Brvar osredotočila na projekt Mesec mode v muzeju, ki ga pripravlja vsako leto v Pokrajinskem muzeju Maribor. Kustodinja Nives Cvikl iz Pokrajinskega muzeja Maribor je pripravila prispevek na temo reklamnih majic Talisa iz zbirke Pokrajinskega muzeja Maribor. Konservatorsko-restavratorska svetnica Irena Porekar Kacafura iz Pokrajinskega muzeja Maribor se v prispevku

osredotoča na zgodovino preventivnega konserviranja v zbirki oblačil iz Pokrajinskega muzeja Maribor. Petra Vlad iz Narodnega centra za odrske kostume iz Moulinsa v Franciji se je osredotočila na odrski kostum Romea in Julije v Franciji. Zbornik zaključuje prispevek Stefana Žarića iz Artis centra v Srbiji, ki je obravnaval muzeologijo mode v Srbiji.

Mednarodni simpozij z izdanim zbornikom na temo Tekstil, Oblačilna kultura in moda, je povezal različne poglede na oblačilno kulturo. Prispevki v različnih vsebinskih sklopih izkazujejo raznolikost pristopov in predvsem pogledov na tekstil in oblačilno kulturo, zato je zbornik zelo dobrodošel tako za širšo regijo kot za raziskovalce omenjenih področij.

Oskar Habjanič